

Butcher's Crossing

John Williams

Butcher's Crossing

Vertaald uit het Amerikaans door Edzard Krol

Lebowski Publishers, Amsterdam 2013

Oorspronkelijke titel: *Butcher's Crossing*

Oorspronkelijk uitgegeven door: New York Review Books

© John Williams, 1960

© Vertaling uit het Amerikaans: Edzard Krol, 2013

© Nederlandse uitgave: Lebowski Publishers, Amsterdam 2013

© Vertaling motto Herman Melville: Anneke Brassinga, 1997

Omslagontwerp: Dog and Pony, Amsterdam

Omslagfoto: © Getty Images/Ryan McVay

Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

© Foto auteur: Special Collections, University of Arkansas Libraries

ISBN 978 90 488 1674 3

NUR 302

www.lebowskipublishers.nl

Lebowski Publishers is een imprint van Dutch Media Books bv

Dit boek is ook leverbaar als e-book:

ISBN 978 90 488 1675 0

... al wat leeft, geeft blijk van tevredenheid, en het vee dat neerligt op het land lijkt in heerlijke, kalme gedachten verzonken. Een vredigheid die we vaker kunnen verwachten in dat onvervalste oktoberweer dat we kennen onder de naam Indian summer. De dag, onmetelijk lang, rust loom over de grootse heuvels en warme, weidse velden. Na al die zonnige uren te hebben doorstaan, lijkt het leven lang genoeg te duren. De afgelegen plekken lijken niet eens zo verlaten. Bij de ingang van het woud wordt de verraste man van de wereld gedwongen afstand te doen van zijn stadse oordelen over groot en klein, slim en dom. Bij zijn eerste stap in dit gebied glijdt zijn last met gewoonten van hem af. Hier heerst een heiligheid die onze religies in de schaduw stelt en een realiteit die aan onze helden doet twijfelen. Hier treffen we de Natuur, zo werkelijk dat alle andere werkelijkheden erbij in het niet vallen, en die als een god een oordeel velst over eenieder die tot haar komt.

Nature, Ralph Waldo Emerson

Krek, en dichters sturen de zieke geest naar groene landouwen, zoals men kreupele paarden onbeslagen op grasland laat lopen om nieuwe hoeven te doen groeien. Op hun manier een soort kruidokters, beweren dichters dat voor kwijnende harten net als voor kwijnende longen natuur de beste genezing is. Maar wie heeft mijn voerman op de prairie laten doodvriezen? En wie heeft van Peter het bosjong uit Hamelen een imbeciel gemaakt?

De maskerade, Herman Melville

I

I

De postkoets van Ellsworth naar Butcher's Crossing was een oude manschappenwagen, zo aangepast dat hij behalve passagiers ook vracht kon vervoeren. De koets werd door vier muildieren getrokken over de oneffen, gegroefde weg, die licht omlaag lopend vanaf de vlakke prairie op Butcher's Crossing uitkwam. Terwijl de kleine wielen van de wagen in en uit sleuven stuiterden die door zwaardere wagens waren gemaakt, verschoof de midden op de wagen vastgesjorde en met zeildoek afgedekte lading, klapperde het opgerolde doek van de zijschermen tegen de esenhouten staanders die het dak van deklatten en doek steunden, en zette de enige passagier zich achter in de wagen schrap door zijn lichaam tegen het lage zijschot te drukken. Een van zijn handen lag plat op de harde, met leer beklede bank, en de andere omklemde een van de gladde staanders die in de ijzeren houders staken die aan het zijschot waren bevestigd.

'Butcher's Crossing, daar ligt het,' riep de koetsier, van zijn passagier gescheiden door de bijna tot aan het dak reikende vracht, met een stem die uitkwam boven het snuiven van de muildieren en het knarsen van de wagen.

De passagier knikte, en stak zijn hoofd en schouders uit over de zijkant van de wagen. Voorbij de zwetende konten en dansende oren van de muildieren ving hij een glimp op van enkele schamele hutten en tenten die voor een hoger groepje bomen bij elkaar stonden. Meteen drongen de kleuren tot hem

door – donker grijsbruin, overgaand in grijs, afstekend tegen een intens groen vlak. Waarna het schokken van de wagen hem weer dwong rechtop te zitten. Knipperend met zijn ogen staarde hij naar de schommelende stapel goederen die voor hem stond. Hij was begin twintig, tenger gebouwd, met een blanke huid die na een dag in de zon rood begon te kleuren. Hij had zijn hoed afgedaan om het zweet van zijn voorhoofd te wissen en had hem niet weer opgezet. Zijn lichtbruine haar, met de kleur van Virginiatabak, was keurig geknipt, maar hing nu in klamme, ongelijk gekleurde krullen over zijn oren en voorhoofd. Hij droeg een bijna nieuwe, geelbruine katoenen broek, de vouwen nog net zichtbaar in de stevige stof. Al eerder had hij afstand gedaan van zijn bruine colbert, zijn vest en zijn das. Maar zelfs in de door de traag voortbewegende postkoets veroorzaakte rijwind was zijn witte, linnen overhemd nat geworden van het zweet, en het hing flodderig om hem heen. De blonde vleug van een twee dagen oude baard glom van het vocht. Nu en dan veegde hij met een vuil geworden zakdoek over zijn gezicht, alsof de stoppels zijn huid irriteerden.

Toen ze het dorp naderden, werd de weg vlakker en schoot de wagen sneller op, licht wiegend, zodat de jongeman zijn greep om de staander kon verslappen en wat meer ontspannen voorover op de harde bank kon zitten. Het klossen van de hoeven van de muildieren werd regelmatig en gedempt, en er steeg een wolk stof op, als gele rook, die achter de wagen uitdijde. Af en toe kon bovenuit het rammelen van het tuig, het hijgen van de muildieren, het klossen van hun hoeven en het onregelmatige knarsen van de wagen, een ver weg klinkende schreeuw van een mens en het hinniken van een paard gehoord worden. In het lange prairiegras naast de weg verschenen kale plekken. Hier en daar waren de verkoolde, kruislings gestapelde resten hout van een verlaten kampvuur te zien. Op het

korte, gele gras graasden enkele gammele paarden, die bij het geluid van de passerende wagen ineens hun hoofd optilden, hun oren naar voren gericht. Er klonk een boze kreet. Iemand lachte. Een paard snoof en briepte, en door een plotselinge beweging rinkelde een hoofdstel. In de hete lucht hing de vage geur van mest.

Butcher's Crossing was bijna in een oogopslag te overzien. Een groep van zes eenvoudige houtskeletgebouwen, die door een smalle, onverharde weg in tweeën werd gedeeld. Aan beide kanten van de weg stonden achter de gebouwen wat verspreide tenten. Als eerste kwam de wagen langs een links van de weg losjes opgezette, legerkleurige tent met opgerolde zijkanten en een aan het tentdak hangend bord, met grove, rode letters: JOE LONG, KAPPER. Aan de andere kant van de weg stond een laag gebouw, bijna vierkant, raamloos, met een lap zeildoek als deur. Op de kale planken van dit gebouw was met zorgvuldiger uitgevoerde letters, zwart, BRADLEY'S TEXTIEL EN KLEDING geschilderd. Voor het volgende gebouw, een lang, rechthoekig pand van twee verdiepingen, stopte de postkoets. Vanuit dit gebouw klonk een zacht, onafgebroken gemompel van stemmen, en geregeld kon er het gerinkel van glas tegen glas gehoord worden. De voorkant hulde zich in de schaduw van een ver overhangend dak, al was in de donkerte boven de ingang wel een sierlijk bord te onderscheiden, waarop met rode, zwart omrande letters JACKSON'S SALOON stond vermeld. Op een lange bank voor dit pand zaten meerdere mannen slaperig naar de tot stilstand komende wagen te staren. De jonge passagier begon de kleren te verzamelen die naast hem op de bank lagen en die hij eerder in de hitte van de dag had uitgetrokken. Hij zette zijn hoed op, trok zijn jas aan en stopte het vest en de stropdas in een reistas waarop zijn voeten hadden gerust. Hij tilde de reistas over het zijschot op straat en tilde in dezelfde beweging een been over het schot,

en stapte op de omlaag hangende metalen tree, waarlangs hij op de straat belandde. Toen zijn laars de grond raakte, steeg er een ronde wolk stof op, die zijn voet omsloot en neersloeg op het nieuwe, zwarte leer en op de onderkant van zijn broekspijp, waardoor ze bijna dezelfde kleur kregen. Hij pakte zijn tas en liep de schaduw van het overhangende dak in. Achter zijn rug ging het gevloek van de koetsier op in het gerammel van metaal en het gerinkel van kettingen van het tuig, terwijl hij de achterste evenaar losmaakte van de wagen.

‘Kunnen jullie me een handje helpen met de vracht, mannen?’ riep de koetsier klagerig.

De jongeman die uit de wagen was gestapt, bleef op het ruwhouten plankier staan, en keek naar de koetsier, die met de nodige moeite de in de strengen van het tuig verstrikt geraakte teugels losmaakte. Twee van de mannen die op de bank hadden gezeten, kwamen overeind, stapten rakelings langs hem en liepen langzaam de straat op. De mannen staarden naar het touw waarmee de lading vastzat en begonnen zonder enige haast aan de knopen te trekken. De koetsier slaagde er met een laatste ruk in om de teugels los te krijgen. Hij leidde de muildieren de straat over naar de stalhouderij, een laag, open gebouw met een dak van houten pannen, ondersteund door boomstammen waarop de schors nog zat.

Nadat de koetsier zijn span de stal in had geleid, werd het weer stil op straat. De twee mannen knoopten systematisch de touwen los die de afgedekte vracht op zijn plaats hielden. Het leek wel alsof de geluiden uit de saloon door lagen stof en warmte werden gedempt. Behoedzaam stapte de jongeman over de stukken afvalhout van ongelijke lengte die rechtstreeks op de aarde lagen. Hij keek uit op een halfingegraven hut met een steil dak, aan de rand waarvan een lap stof hing, die door twee diagonale stokken omhoog werd gehouden en de brede ingang aan de voorkant kon afdekken. In de hut la-

gen enkele zadels, verspreid over banken en planken, en stonden zes, zeven paar laarzen. Vlak naast de deur stak uit de van pluggen opgetrokken muur een pin, waaraan lange repen ruw leer hingen. Links van de kleine hut stond een twee verdiepingen hoog pand, pas geverfd en van rode sierlijsten voorzien. Het was bijna even lang als Jackson's Saloon en iets hoger. Precies in het midden van dit gebouw zat een brede deur, met daarboven een keurig bord waarop BUTCHER'S HOTEL was te lezen. Dat was de plek waar de jongeman langzaam naartoe liep, kijkend naar het stof van de straat dat door de beweging van zijn voeten werd opgeworpen.

Hij ging het hotel binnen en bleef vlak voorbij de open deur even staan om zijn ogen aan het donker te laten wennen. Rechts van hem kwam de vage vorm van een balie tevoorschijn. Erachter, onbeweeglijk, stond een man met een wit overhemd aan. In het vertrek stonden enkele rechte, met leer beklede stoelen. Er viel licht naar binnen door vierkante ramen die op geregelde afstand in de drie muren voor hem zaten. Voor de vierkanten zat een doorzichtig doek dat wat naar binnen bolde, alsof er onderdruk heerste in de donkerte en relatieve koelte. Hij liep over de kale houten vloer naar de wachtende receptionist.

'Ik wil graag een kamer.' Zijn stem galmde door de stilte.

De receptionist schoof een geopend gastenboek naar voren en overhandigde hem een ganzenvaar met een metalen punt. Langzaam schreef hij zijn naam, William Andrews. De inkt was dun, lichtblauw op het grijs van de pagina.

'Twee dollar,' zei de receptionist, die het gastenboek naar zich toe trok en een blik op de naam wierp. 'Een kwartje meer als u wilt dat er heet water naar boven wordt gebracht.' Plotseeling keek hij Andrews aan. 'Blijft u lang?'

'Dat weet ik niet,' zei Andrews. 'Kent u een J.D. McDonald?'

‘McDonald?’ De receptionist knikte traag. ‘De man van de huiden? Jazeker. Iedereen kent McDonald. Een vriend van u?’

‘Niet echt,’ zei Andrews. ‘Weet u waar ik hem kan vinden?’

De receptionist knikte. ‘Hij heeft een kantoor bij de pekelkuilen. Tien minuten lopen hiervandaan.’

‘Ik zal hem morgen opzoeken,’ zei Andrews. ‘Ik ben zojuist uit Ellsworth aangekomen en ik ben moe.’

De receptionist sloot het gastenboek, koos een sleutel uit een grote ring aan zijn broekriem, en gaf de sleutel aan Andrews. ‘U moet uw eigen tas naar boven dragen,’ zei hij. ‘Ik breng het water wanneer u wilt.’

‘Over ongeveer een uur,’ zei Andrews.

‘Kamer vijftien,’ zei de receptionist. ‘Rechts van de trap.’

Andrews knikte. De trap bestond uit losse treden zonder ondersteunende balk aan het uiteinde, die recht uit de tegenoverliggende muur staken en naar een kleine, rechthoekige opening midden in het gebouw leidden. Aan het begin van een smalle gang die de lange rij kamers in tweeën deelde, bleef Andrews staan. Hij vond zijn kamer en stapte door de niet afgesloten deur naar binnen. In de kamer was slechts ruimte voor een smal bed met een bodem van touw en een dun matras, een grof uitgehouwen tafeltje met een lamp en een wasbak van blik, een spiegel, en een rechte stoel zoals hij die beneden in de hal had gezien. De kamer had een raam, dat op straat uitkeek. In het raam zat een licht, uitneembaar houten frame, gespannen met een op gaas lijkend doek. Hij werd zich ervan bewust dat hij geen glazen raam had gezien sinds hij in het dorpje was gearriveerd. Hij zette zijn reistas op het kale matras.

Nadat hij zijn spullen had uitgepakt, schoof hij zijn tas onder het lage bed en strekte zich uit op het hobbelige matras. Het matras ritselde en zakte in onder zijn gewicht. De strakke touwen onder het matras drukten tegen zijn lichaam. Hij voel-

de een vage pijn in zijn onderrug, billen en bovenbenen. Hij had niet beseft hoe vermoeiend de reis was geweest.

Maar nu was de reis achter de rug. En terwijl zijn spieren zich ontspanden, keerde hij in gedachten terug naar de manier waarop hij hier was gekomen. Bijna twee weken lang had hij zich, per koets en trein, door het land laten vervoeren. Van Boston naar Albany, van Albany naar New York, van New York... De namen van de steden buitelden door zijn hoofd, los van de route die hij had genomen. Baltimore, Philadelphia, Cincinnati, Saint Louis. Hij herinnerde zich het ongemakkelijke stuiteren op de harde zitplaatsen van de koetsen, en het geestdodende wachten op houten banken in groezelige stations. Alle ontberingen van de reis kwamen uit zijn botten tevoorschijn, drongen tot hem door nu hij wist dat de reis achter de rug was.

Hij wist dat hij morgen afgepeigerd zou zijn. Hij glimlachte, en sloot zijn ogen tegen het licht van het beklede venster waarop hij uitkeek. Hij doezelde weg.

Enige tijd later bracht de receptionist een houten tobbe naar boven, en een emmer water waar de damp vanaf sloeg. Andrews schudde zich wakker en schepte wat heet water in de blikken wasbak. Hij zeepte zijn gezicht in en schoor zich. De receptionist keerde terug met nog eens twee emmers, met koud water, en goot ze in de tobbe. Nadat hij de kamer had verlaten, kleepte Andrews zich langzaam uit en klopte ondertussen het stof van zijn kleren. Waarna hij de kleren zorgvuldig op de rechte stoel legde. Hij stapte in de tobbe en ging zitten, met zijn knieën tot zijn kin opgetrokken. Slaperig door het warme water en de stilte van de namiddag, smeerde hij zich traag in met zeep. Hij bleef in de tobbe zitten tot zijn hoofd vooroverknikte. Toen het hoofd uiteindelijk zijn knieën raakte, richtte hij zich op en stapte uit de tobbe. Druipend van het water ging hij op de kale vloer staan en keek de kamer door. Omdat hij

geen handdoek zag, pakte hij zijn overhemd van de stoel en droogde zich ermee af.

Het begon te schemeren in de kamer. In de toenemende duisternis lichtte het raam bleek op, en een koele wind bevoog het doek heen en weer, deed het opbollen, krimpen en uitzetten. Het raam leek te kloppen alsof het leefde. Vanaf de straat klonk het langzaam luider wordende gemompel van stemmen en van laarzen op de plankieren. Een vrouw barstte in lachen uit, hield er abrupt weer mee op.

Het bad had hem goed gedaan en de toenemende pijn van zijn gespannen rugspieren verzacht. Nog altijd naakt drukte hij de opgevouwen, van linnen en wol geweven deken in de vorm van een kussen en ging op het ruwe matras liggen. Het schuurde tegen zijn huid. Maar hij sliep al voordat het in zijn kamer volledig donker was.

Gedurende de nacht werd hij meermaals gewekt door geluiden die hij aan de rand van zijn slapende bewustzijn niet goed kon thuisbrengen. Tijdens die wakkere momenten keek hij om zich heen, en in de volledige duisternis kon hij de muren niet zien, zag hij niet waar zijn kamer ophield. En hij had het gevoel dat hij blind was, zich in het niets bevond, roerloos. Hij had de indruk dat het lachen, de stemmen, het gedempte stommelen en knarsen, het rinkelen van de bellen van hoofdstellen en kettingen van het tuig, zich allemaal in zijn eigen hoofd afspeelden en daar als in een holle ruimte rondwentelden. Op een gegeven moment meende hij, heel dichtbij, in de gang, in een van de kamers, de stem, vervolgens het gelach, van een vrouw te horen. Even bleef hij wakker, lag hij gespannen te luisteren. Maar hij hoorde haar niet nogmaals.

II

Andrews ontbeet in het hotel. In een krappe kamer achteraan op de benedenverdieping stond een enkele, lange tafel, met daaromheen verschillende rechte stoelen, die het voornaamste meubel van het hotel leken te zijn. Aan het ene uiteinde van de tafel zaten drie mannen, dicht op elkaar in gesprek gewikkeld. Andrews zat aan het andere eind, alleen. De receptionist die de vorige dag zijn water naar boven had gebracht, kwam de eetkamer binnen en vroeg Andrews of hij wilde ontbijten. Toen Andrews knikte, draaide de receptionist zich om en liep naar de kleine keuken achter de drie mannen aan het uiteinde van de tafel. Hij trok licht met zijn been, wat alleen van de achterkant te zien was. Hij keerde terug met een dienblad met daarop een groot bord met bonen en maïspap, en een beker dampende koffie. Hij zette het eten voor Andrews neer en reikte naar het midden van de tafel voor een open schaalpje met zout.

‘Waar zou ik op dit tijdstip van de dag McDonald kunnen vinden?’ vroeg Andrews hem.

‘In zijn kantoor,’ zei de receptionist. ‘Daar zit hij meestal, dag en nacht. Loop de straat uit, richting de kreek, en sla linksaf, vlak voor u het bosje populieren bereikt. Het is de kleine hut aan deze kant van de pekelkuilen.’

‘De pekelkuilen?’

‘Voor de huiden,’ zei de receptionist. ‘U kunt het niet missen.’

Andrews knikte. De receptionist draaide zich weer om en verliet de kamer. Andrews at langzaam. De bonen waren lauw en smaakten zelfs met het zout nergens naar, en de maïspap was week en nauwelijks opgewarmd. Maar de koffie was heet en bitter. Zijn tong werd erdoor verdoofd en hij moest zijn lippen optrekken, evenals zijn gelijkmatige, witte tanden. Hij

dronk hem helemaal op, zo snel als de hitte toestond.

Tegen de tijd dat hij zijn ontbijt op had en de straat op was gegaan, was de zon boven de paar gebouwen van het dorpje uitgekomen en scheen op de straat neer met een intensiteit die bijna tastbaar leek. Het was drukker dan de voorgaande middag, toen hij het dorpje voor het eerst was binnengekomen. Tussen de losjes geklede mannen in verschoten blauwe spijkerstof, vuil zeildoek of katoen, liepen enkele mannen in een donker pak en met een bolhoed op. Ze liepen min of meer doelgericht, maar zonder al te veel haast over het voetpad en op straat. Tussen de kleurloze schakeringen van de kleren van de mannen waren soms even de kleuren – rood, lavendelblauw, zuiver wit – van de rok of blouse van een vrouw te zien. Om zijn ogen te beschermen, trok Andrews de rand van zijn slappe hoed diep over zijn ogen, en liep door de straat richting het bosje bomen aan de andere kant van het dorp.

Hij passeerde de winkel met leerwaren, de stalhouderij en een kleine, aan een kant geopende smederij. Op dat punt eindigde het dorp, en hij stapte vanaf het voetpad de weg op. Ongeveer tweehonderd meter buiten het dorp lag de afslag die de receptionist had beschreven. Het pad bestond uit nauwelijks meer dan twee stroken aarde die door passerende wielen waren kaalgesleten. Aan het einde van dit pad, zo'n honderd meter van de weg, stond een kleine hut met een plat dak, met daarachter een reeks palen omheiningen, geplaatst op een manier die hij van deze afstand niet kon onderscheiden. Bij de omheiningen stonden schots en scheef enkele lege wagens geparkeerd, met de disselboom bij de omheining vandaan. Hoe dichters Andrews bij het kantoor en de omheiningen kwam, hoe sterker een vage geur werd die hij niet kon thuisbrengen.

De deur van de hut stond open. Met zijn hand omhoog om aan te kloppen wachtte Andrews even. In de enige ruimte van de hut, op de kale houten vloer, op stapels in de hoeken en uit-

stekend boven tegen de muur gestapelde kratten, was het een warboel van boeken, papieren en registers. Te midden hiervan – hij leek er wel in geperst – zat, gebogen over een eenvoudige tafel, een in hemdsmouwen geklede man, die uiterst gehaast door de zware pagina's van een register bladerde. Hij vloekte zacht, monotoon, voor zich uit.

‘Meneer McDonald?’ zei Andrews.

De man keek op. Zijn kleine mond stond open en onder zijn opgetrokken wenkbrauwen zaten uitpuilende, blauwe ogen, waarvan het wit even grijs was als zijn overhemd. ‘Kom binnen, kom binnen,’ zei hij, terwijl hij met veel kracht met zijn hand door het dunne haar streek dat over zijn voorhoofd hing. Hij duwde zijn stoel bij de tafel vandaan, kwam half overeind, en liet zich vervolgens vermoeid, met hangende schouders, terugzakken.

‘Kom binnen, blijf daar niet zo buiten staan.’

Andrews kwam binnen en bleef vlak voorbij de drempel staan.

‘Pak een stoel, jongen, ga zitten,’ zei McDonald, gebarend naar een hoek achter Andrews.

Andrews trok een stoel achter een stapel papier vandaan en zette hem neer voor het bureau van McDonald.

‘Wat wil je... Wat kan ik voor je doen?’ vroeg McDonald.

‘Ik ben Will Andrews. Ik denk dat u niet meer weet wie ik ben.’

‘Andrews?’ McDonald keek hem fronsend, enigszins vijandig aan. ‘Andrews...’ Zijn lippen verstrakten, de hoeken van zijn mond bogen omlaag en gingen over in de plooiën van zijn kin. ‘Verknoei mijn tijd niet, verdomme. Als ik had geweten wie je was, had ik wel iets gezegd toen je binnenkwam. Dus...’

‘Ik heb een brief,’ zei Andrews, en hij reikte naar zijn borstzak, ‘van mijn vader. Benjamin Andrews. In Boston hebt u hem gekend.’